

bi posamezni oficirji vojake kot črno živino mučili!

Albanaka ustaja je zdaj vendar-le končana. Turška vlada poroča, da se ji je z velikimi žrtvami posrečilo, napraviti mir. Krvi se je pač dosti prelilo.

Štajerčevi' kmetski koledar za l. 1911

bode pravočasno izšel. Dela so se že pričela. Koledar bode letos še bolje opremljen kakor dosedanja leta. Vse podrobnosti poročamo v kratkem. Opozorjamo pa obenem cenjene

inzerente,

naj za koledar določene inzerente čimprej vpošljejo. Cene bodo približno enake kakor lansko leto. Pri velikemu razširjenju, ki ga ima naš koledar in pri njegovi priljubljenosti je inzeriranje v njem izredno koristno.

Nadalje opozarjamo svoje prijatelje in zaupnike, naj takoj napravijo in razširjajo nabiralne pole za naročnike koledarje. Vsakdo naj nabira odjemalce koledarja! Ako bomo vsaj delali, potem je gotovo, da bomo še več oddali in še boljše ter obširnejše vsebine podali!

Vsi na delo!

Dopisi.

iz Ptujake gore. Poročati moramo zopet o novem nasilstvu. Ker je narodnjakom Plojeva slavnost izpodletela, zato so jo iztuhali, da si jeso ohladijo nad našo šolo. V ta namen se je vozil učitelj Klemenčič v Ljubljano k školu kemu Hribarju modrosti zajemat, da tukajšnji "narodnjaški" šolski svet nemščino iz šole popolnoma odpravi. Klemenčič si je pri temu poskušal novega zavzesnika v došlem kaplanu (narodnjak Klemenčiča), da le-ta naj dondaj najbrnega župnika pregovori, da s znanimi mogotci, kateri so ob enem v tukajšnjem šolskem svetu (Kupčič kot načelnik, Marko Topolovec oče Jurčeka in Jurček Topolovec kot gorski rihtar, Anton Gojkovič kod udje), da izvršijo svojo sovraštvo nad nedolžnimi otroki, ker se niso dali staršiji pri Plojevi slavnosti za nos voditi... Zatoraj vam moram nekaj iz narodnjaškega skriv-

nega zbirališča povedati. Klemenčič kot duša celi hujskariji in sicer že 6 celih let pravi: dragi moji, ako se bodejo otroci v šoli znanprej nemščine učili, tedaj se nas bolj ne bodo hoteli ubogati in le nam slušati; večina jih odide v tuje kraje, si boljšega kruha iskati in vi sami mogočni polmilijonarji svojih posestev bote morali dražje taverhe plačevati; to ne gré, nemščina mora na vsak način iz šole, otroci se naj samo cirilice in tarnati učijo, da bodejo potem bolj gibčni taverhari... Iz tega vzroka so poklicali šolski svet za 29. majnika k seji ter sklenejo u zapeljivci ljudstva, da se ne smejo kmečki in ubožni otroci znanprej nič več nemščine učiti, ampak samo slovensko in tarnati. Naš vrli nadočitelj g. Čulk se bori zmirom. Da bi se v šoli naj tudi nemško podučevalo, kar se tudi danes godi. Zatoraj imajo narodnjaki strašansko jezo nad njim ter ga sekirajo na vse načine. Ako bi se uresničile te narodnjaške želje, tedaj bodo otroci, kadar odrasejo, preklinjali tiste, kateri so jim branili do višje omike in tuči starše, kateri so dopustili, da se jim je zaprla pot do boljše bodočnosti! Znanost je prva dedščina! Iz tega sledi, da moramo vsi kakor akala trdni stati in vsaki po svoji moči in zmčnosti vse ukreniti, da nam hinavski narodnjaki ne poneumijo naših otrok, katerim je pridržano, da izborijo že začetni boj za obstanek slovenskega kmeta, obrtnika in delavca, da ne propadejo do znani raboti v 18. stoletju, katero želijo naši takorzvani "narodnjaki". Ti narodnjaki povsod samo za nas in naše otroke le slovensčino zahtevajo, svoje otroke pa v ta namen v mestne in nemške šole pošiljajo, da bi v zašteljenem času naše otroke kot sužnje iskoriščali. Kakor so to v svoji tajni seji naglaševali in trdili, da starši ne želijo, da bi se otroci nemščine učili in da so v zadnji prošnji za nemški pouk podpisani fofišni, iz tega varoka še moramo enkrat protestirati proti sklepu šolskega sveta, da okrajni in deželni šolski svet ne ustrežeta narodnjaški želji. Ako res želite, da ljudstvo ne bo hodilo v svet s trebohom za kruhom, tedaj delajte gospodarska dela za blagor ljudstva, pa ne samo za svojo malho, katera nima nikoli dna in hujskarijo, s katero le škodujete ljudstvu! Ako je znanost in nemški jezik res šrodljiv za slovenskega kmeta, obrtnika in delavca, tedaj nam pa povejte, zakaj so bili aposteljni zapreti v hiši do časa, dokler jim ni sv. Duh pameti razsvetlil, da so potem zamogli v vseh jezikih in vsem narodom na zemlji božji nauk posebno o ljubezni učiti?! Zatoraj mora naše gredo biti, da proč s hujskarijo in naši otroci se tudi naj nemško učijo, ker smo prepričani, kar otrokom takorvanih narodnjakov ne škoduje tudi našim otrokom škodovati ne more!

Nasilstva na Ptujski gori pa mora biti enkrat konec!

iz Črešnjavca pri Slov. Bistrici. Zopet pada in blati naš eklatantni J. Sušnik. Pred par tedni je ta surovi Kranjec enemu najpoštenejših mož iz druge fare, kateri je imel v župnišču opraviti, žugal z revolverjem, da ga ustrelji. Zadnjo nedeljo tulil je kakor besen čez časnike (Štajerca), čez posamezne hiše in ljudi ter žugal: „sem vas gajjal in vas še bodem“ itd. In res se še najdejo taki strahopetneži, da se tega duševno pohabljenega človeka bojijo. To so nemunski, kateri imajo pred njim strah. Mi smo še pred 8 leti rekli, da ta surovi Kranjec ni sposoben za župnika, temveč naj že bode za kaplana pod vodstvom pametnega ojštega fajmoštra; potem bi se morda odlikal do polčloveka. Koliko hudobije, sovraštva med ljudmi, jeze, nemira, kletve, šuntarije in puntarije, slabih zgledov po vseh straneh na škodo sveti veri ter v špot in sramoto častitega duhovniškega stanu, je ta človek v duhovniški obleki povzročil v času njegovega nesrečnega župnikovanja. In koliko bi še hudega povzročil bil, ako bi ga ne bila vendar enkrat pravična Božja roka zagrabila. Gorje mu, kateri pohajšanje da je; obesi si mlinaki kamen na vrat ter se potopi na dnu morja! Obmiljajemo pa iz srca, da se je temu človeku posrečilo toliko ledi voditi slav. ordinariat in č. bistroumnega škofa za nos; to je bilo seveda lahko, kdor pozna tega svitega prilisuna samo sunaj in ne znotraj. — Duhovniška obleka je pokrivala umazano truplo. In pri takem slabem pohujšljivelem farovškem delovanju in življenju je ta človek 12 let strahoval in psoval, ter poštonje kratil mirnim poštonim faranom, in bi to nadaljeval rad še zdaj. Gnadljivemu čast. knezoškofu spregovorimo pa besedo: 10 let prosili smo z rusničnimi vzroki, da se na Črešnjavci krome stvar, seveda prosili nastoj; rekli smo, da bode škandal. Mi prosimo, ter smo prisiljeni, da se eklatantni J. Sušnik, kateri od 22. aprila t. l. postavno ne slihi več v farovi, že manj pav cerkev pred oltar, na prišnico in spovednico, temveč nikam drugam, takoj odstavi od župnikovanja, ter takej odstrani iz Črešnjavca. — drugič bode zopet „škandal“! Sredstev je nakopičeno. — Prosimo najaljudnejši, dokler zopet ni prepozno. Mi se opiramo na postavo! — Trpičeni farani. — (Glej tudi naš članek o štajerskih novicah da našnje številke!)

Srdišče. (Kej je Joža po občinski volitvi volilcom povedo. (Vse o čitaj kak nemški se = a). Prelabi moji bedinski purgari! Vrog ga stvorjo, sej smo ga itak pogruntali, zvolili smo si ednok ti prvi občinski odbor, ker bode še tak delo, da bo Srdišče na dale ostalo čista slovensko kak dozda, ve mi je Vanček reko, kej smo mi ti prvi slovenski purgari, če se od madžarske granice računa. Pa tak čista slovensko je itak ne bilo dozda Srdišče. Kak sem včera domu šou, sem vam naša pola vas plova vidjo od samoga modriša, kej se vam nem zlogo, mislo sem si ontu pa še smo ne na Prejzostkem. Ve vsi znose kej je modriš znameje Nemcov. Zoto sem si mislo, kej nej kokišni Hrvat al Prekmurec mislo kej smo Ncmci, kej bi vsi zej tu zbrani novi zvoleni odbor prosili, da nej v svoji prvi seji sklene, da morejo vsi purgari en den na rotele vkup dojtj. Nam se morejo v vrste po 4 postaviti, kak naši ferberkari al pa feteranci, te pa ide tota črna vojaka na pole modriša akupet; kej pa nau dojšo tistomu jih nej policej petnodvajsti vročih na prdelo nameri, kej de si en čos zaponjo, kej se reče zaphane vuha meti, če se ide za slovensko reč. To že more proklete hardelo biti, ker toga ne razmi, kej pri nas nsmi modriš rasti. Lubi zbrani, ker je te zej s mojim predlogom zadovolen, nej vzdigne provo roko kviški; ker pa je, če rovno je moje besede čun, še takino teslo, kej nau zdigno roke, totoga si bomo mi prvoki že spsodili, navčili ga bomo kosje molitve. Prrokrot kak se šjim zidemo, ga sklafrčkamo da de se mu šjak kak motovilo okoli suko, joz sam ga po kehli vudrem kej de samo jekno pa nadnok poplate pokozo... Barklov Joža.

Del pri Hrastniku. Ob prazniku sv. Rešnega telesa je vedno naš debeli Podmenik kot „hauptman“ požarne brambe z Dolanci vred „ausrikal“. Za Dolance se nam to ni španso zdelo, da letos

Proti suženstvu.

Razvijajoča se kultura, delovanje misionarskih postaj itd. je vendar še tako daleč dovedlo, da so suženstvo skoraj že povsod odstranili in prepovedali. Vendar pa se nahaja še danes nekaj redkih pokrajin, v katerih morajo po brezvestnih belih podjetnikih izkoriščani zamorci še v takih razmerah, kakor v suženstvu delati. Več angleških humanitarnih drušib pa se je v zadnjem času proti temu nečloveškemu postopanju združilo. Zamorci sami so pričeli v Londonu pred angleškim parlamentom proti suženstvu demonstrirati. Naša slika kaže eno teh demonstracij. Zamorci hodijo, uklesjeni v sušenško orodje, kakor so morali svoj čas v portugalski zahodni Afriki delati in trpeti. S takimi demonstracijami hočejo nesrečni zamorci oposoriti angleško javnost na svoje trpljenje. Upati je, da bodejo evropske velelasti enkrat to sramotno suženstvo v afriških kolonijah odpravile.

Ein seltsamer Demonstrationszug gegen d Sklaverei.

niso prišli. Čudilo pa nas je, da ta debeli gospodarine s tremi konjskimi repi ni prišel. Hoteli smo se mu zopet smejeti, ker komandira tako strašno prijetno. Ako kje gori, pa mu ne paše, pa ne pride gasiti, kakor lansko leto, ko je rudniška hosta gorela. „Tu ne grem“, je takrat dejal, „ta hosta je gverkovska in le nekaj od kmetov...“ Moj ljubi „Štajerc“, kako se takaj pri nas godi. Ves gospodarski razvoj našega kraja pride vendar od rudnika in fabrik, torej od industrije. In tak človek kakor je ta Podmenik, hoče zoper industrijo delati. Ti modri Podmeniki, ali ne veš, da imaš tudi ti industriji zahvaliti, da si dacar ali privatni uradnik. kakor se sam imenuješ. Mi bi le radi vedeli, kje si uradniške skušnje delal. Da se ti bolj dobro, kakor marsikateremu uradniku godi, to vemo pač natančno... Še nekaj: Naši veteranci so ob sv. Rešnem telesu „ausrikali“. Nekateri hudo-mušniški trdijo, da je Podmenik zato tako jezen, ker ga veteranci niso hoteli povabiti, da bi k njimi pristopil. Zaradi tega menda tudi kot „hauptman“ gasilcev noče več veljati. Na avdenje, drugič še kaj več!

Ali si se že na „Štajerca“ naročil? Ako ne, stori to takoj! Naš list je edini, popolnoma neodvisni zagovornik kmetov, delavskih in obrtniških interesov!

izhaja tedensko na najmanj 8 straneh in pri-najmanj 3 slike v vsaki številki. Košta pa „Štajerc“ celo leto

samo 3 krone.

Vsi na delo, da se naš list še bolj razširi, nasprotnikom v jezo, ljudstvu pa v korist!

Novice.

Pazor, lazareti! Inzerati za „Štajerca“ se sprejemajo razven v upravištva tudi še na sledečih krajih:

- Martibor:** papirna trgovina Rud. Gaiser.
- Celje:** knjigotržnica Fritz Rasch.
- Radgona:** knjigotržnica J. Ser-Vtch.

Proti tolovajem! Poročali smo v zadnjih številkah na podlagi nepobitnih resnic, da so prvaški narodnjaki pričeli s kamenji, poleni, z nožmi in revolverji nastopati. Čudno ni, da je „narodnjaška stranka“ zdaj popolnoma podivjana.

Saj njeno časopisje naravnost poživilja k zločinu. Svoj čas je vendar Plojeva ljubljanska cunjna odobraval, ako so proklete roke brezvest-nežev nežno sažno drevje ob okrajnih cestah polomile in uničile. In zdaj se veselita celjska lista „Narodni dnevnik“ in „Narodni list“ vsakega tolovajskega napada od prvakov nabujskanega barab. To veledostojno „časopisje“ je spravim veseljem poročalo, da so v Hrastniku „narodnjaki“ naložili kamenje na železniško progo in da bi kmalu 30 oseb umorili, da so na Ptujski gori postavili v blato teptali, da so pri Bračičovi krčmi pri Ptujju s poleni in kamenji napadli izletnike, da so pod konje streljali, medtem ko je bila na vozu množica otrok itd. itd. Vse take falotovske zločine, ki niso v nobeni kulturni deželi mogoči, odobruje prvaško časopisje. In ti ljudje zahtevajo visoko šolo, ti ljudje govorijo nekaj o dostojnosti, o morali, o olikanosti... Doslej so prvaki na spodnjem Štajerskem in na Koroškem le dokazali, da so v vsakem oziru podivjani in da hočejo tudi pošteno slovensko ljudstvo po vzoru balkanskih roparjev podivjati... Ali tako zločinsko nasilje se ne more dolgo držati. Kdor s terorizmom nastopa, ta propade tudi v terorizmu. Cela vrsta prvaških hujskačev „narodne stranke“, ki so lomili sadno drevje, pobijali šolske šipe, se pretepevali s policaji, delali javna nasilstva, pobijali iz političnih vzrokov itd. itd. — sedi že v ječi. In mi garantiramo, da tako divjanje ne bo nikogar prestrašilo. Enkrat se bo že eden napadalec opeknel, da bo to dolgo pomnil. Roparji in tolovajji nas ne bodo strahovali, — to naj se voditelji narodnjakov dobro zapomnijo.

Vse za Srbe: Na Srbskem se je pred kratkem zgodila večja povodenj. Istotako je divjala velikanska nevihta v okraju Weiz na Štajerskem, ki je napravila velikansko škodo in tudi zahtevala življenje 12 oseb... Dobro je, ako čuti človek za nesrečnega bližnjega. Ali kako se slavno prebivalstvo slovenske prestolice, „bele Ljubljane“, ob tej priliki obnaša, to je pač malo čudno. Za Srbe so Ljubljancani s svojim županom Hribarjem takoj sestavili pomožni odbor in nabirajo zdaj denarje. Za prizadete Štajerce pa ne ganijo niti z mezincem. Srbi, ki so bili vedno največji sovražniki Avstrije, so torej slovenskim prvakom več vredni, nego zvesti Štajerci. Pa še nekaj: ko je leta 1895 velikanski potres raztrgal Ljubljano, ko je stalo celo mesto v razvalinah, takrat so bili Nemci prvi, ki so slovenskim ponezarencem prišli na pomoč. Nemci so prve kronice poslali, Nemci so prvo lačno prebivalstvo sitili, Nemci so največ denarja dali. In danes? Danes je splevala ljubljanska hvaležnost po Savi in Hribarjevi gospodi bije srce edino še za Srbe in Ruše.

Aha, aha! Iz Domžal na Kranjskem se poroča, da je tamošnji veteransko društvo zopet sklenilo, vpeljati nemško komando, medtem ko je imelo doslej vsled prvaške hujskarije sloven-

sko komando. Kaj neki je temu vzrok? Prišel je pač drugi veter pihati in srbski prijatelji se ne bodejo več v cesarski suknji šopirili.

Tu treba delati! Prvaki vedno vpijejo po slovenski visoki šoli, čeprav so najinteligentnejši Slovenci danes že sami izprevideli in to tudi že opetovano izjavili, da je slovenska univerza danes nemogoča in nepotrebna. Vsi pametni ljudje so namreč že izpoznali, da je treba splošno kulturno stanje slovenskega ljudstva izboljšati. Pri temeljih se mora zidati pričeti in ne pri strehi... Prav zanimivo so v tem oziru številke, ki kažejo razmerje onih oseb, ki ne znajo ne čitati in ne pisati. V čisto nemških deželah je takih oseb prav malo. Tako pride v Salzburgu na vsakih 200 oseb komaj 1 analfabet. Čisto drugače pa stoji stvar v slovenskih pokrajinah. Prav slabo stojijo planinske dežele Kranjska, Štajerska in Koroška. Na Štajerskem imamo 3-92%, na Kranjskem 5-01%, in na Koroškem celo 5-74% analfabetov. To je dokaz, da so ravno Slovenci Slovenci v tem oziru zanemarjeni. Nemci imajo namreč na Avstrijskem le 2-44%, Slovenci pa 6-92% analfabetov. Na vsakih 100 Slovencev pride torej 7 oseb, ki ne znajo niti pisati niti čitati. Pač žalostna slika! Tukaj naj bi prvaki zastavili svoje moči, tukaj naj bi delovali. Ali oni hujskajo ljudstvo v politične boje, v gospodarskem in duševnem ozirupa je iznemarjeno!

Prvaška zagriženost. Kakor znano, izrabljajo prvaški hujskači šole, cerkev, urade in sodnijo v svoje politične namene. Te dni enkrat se je vršila v Gradcu pred deželnim nadsodiščem neka razprava. Kot ubožni zastopnik prišel je tudi znani prvaški hujskač iz Ljubljane dr. Oražen. Mož je nalašč slovensko govoril, tako da ga niko razumel ni. S tem je preprečil redno uradovanje sodnije. S tem je pa tudi svojo stran-ko oškodoval. Ali to je prvaškim advokatom vse eno. Saj se vemo spominjati na slučaj, da je neki prvaški advokat v Trstu nalašč slovenski govoril, tako da so tega jezika nevedči italijanski porotniki obtoženca na smrt obsodili. Tako grdo politiko uganjajo prvaški dohtarji celo pred sodnijo.

Okrožno sodišče v Rudolfovem bi rado — tako nam piše — zaslialo v neki zadevi Franceta Gačnika iz Celja ali okolice. Gačnik se vabi, da naznanj svoj naslov. Vsi, ki vso zaaj, se prosijo, da naznanijo njegov naslov okr. okrož-nemu sodišču v Rudolfovem.*

Iz Spodnje-Stajerskega.

Deželni zbor štajerski torej junija meseca ne bo zboroval. Vzrok: brezvestna prvaška obstrukcija slovenskih poslancev. Velikansko škodo, ki je s tem povzročena, smo že opetovano popisali. Omenimo le še enkrat grozne posledice pri regulaciji Drave in Pesnice, omenimo pa tudi, da je valed tega pojva deželni odbor potom cesarjevega dovoljenja prisiljen, dvigati deželne doklade, brez da bi to deželni zbor dovolil. Mi živimo torej valed prvaške obstrukcije približno tako, kakor na Ruskem. Prvaki pa še trdijo, da delajo za ljudstvo. No, to ljudstvo bo že enkrat s prvaki obračunalo!

V ljubljanski „Slogi“ se zopet ponavlja staro laž, da so septembra l. 1908 napadli na ptujskem kolodvoru neke romarje in vrgli križ na tla. „Sloga“ je plačana edino v ta namen, da iz varaoga ljubljanskega zaščita brani in hvali hofrata Ploja, katerega nobena stranka več ne mara. Kar je torej v tej cunji, zato je Ploj sam moralčno odgovoren. Ko je Ploj svoj čas v neki interpelaciji isto neresnico trdil, imenovala ga je „nemško društvo“ v Ptujju nesa ramnega lažnika. Tega primka se Ploj do danes še ni opral; nasprotno pa njegov list ponavlja isto laž... Javnost je valed tega s Plojem gotova! Moč, ki nosi pečat laži na čelu, je za javnost — moralčna nula!

Tolovajski napadi, ki so jih povzročili prvaški nabujskanci v zadnjem času zlasti v ptuj-skem okraju, napravili so na vse strani mogoč-ni vtis. Vsak olikani človek je razburjen nad takim divjanjem, vsak pametni človek obsoja tisto prvaško časopisje, ki hoče tudi na Štajerskem udomaćiti manire srbskih kraljemorilcev. Nož, poleno, revolver in kamenje, to so znaki prvaške „kulture“ na spodnjem Štajerskem...

Oberlajtnant Hofrichter — na smrt obsojen.

Mesece dolgo je trpe-la preiskava proti ober-lajtnantu Hofrichterju. Ko-čno je svoj grozoviti zločin sam priznal. Kakor znano, je skual s trup-lem celo vrsto tovarštev umoril, da bi potem sam avanziral. Enega je tudi v resnici umoril. Te dni je izreko vojno sodišče nad Hofrichterjem svojo sodbo. Obsodilo ga je namreč na smrt na vis-licah. Ako vrhovni sod-nik to potrdi, se ga bo de obesimo. Mogoče je pa tudi, da se ga pomilosti na 20 letno ječo. Vojno sodišče je obstojalo iz 8 oseb i. s. dva lajtnanta, dva oberlajtnanta, dva hauptmana, auditorja in enega stabnega oficija. Naša današnja slika kaže obsojenega morilca (kakor je bil v preiskovalnem zaporu) in poleg njega sodnijsko dvorano, v kateri se je izrekla smrtna obsodba. S tem je ta krvava žalojgra končana.

Hofrichter (einer Photographie während des Prozesses). Zum Hofrichter Prozess.